

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 27.

(A szép temetés.) Szegény Reviczky Gyulának, az anyagi gondtól beárgyult napokban egy költeménye született. Körülbelül ez foglaltatik benne, végtelen keserűségbe foglalva: hogy a magyar költő ne busuljon azért, mert nyomorban van; a felől biztos lehet, hogy szípen fogják — eltemetni. — Az alkotmány haloklik. Attól félünk, hogy szegény ezeréves halottnak még a temetése sem lesz valami szép . . .

(Melyik király?) Gyakorta figyelemre méltó mondások születnek az egyszerű népi ajkain. Ilyen a következő is. A kir. tábla ítéletet hirdetett ki az elitélnek.

— Ő felsége a király nevében, kezdi az elnök és ezzel olvassa tovább, hogy az ember hat hónapi fogházra van ítélve. Amikor az elitelt hallja, hogy a kir. tábla elítélte, jóllehet a kir. törvényszék fölmentette, egy kicsit meghökken, aztán meg csodálkozva kérdi,

— Alázatosan kérem, melyik király ítélte el?

— Hát a magyar király! — felelé az elnök.

— Hogyan lehetséges ez, hiszen az előbb meg fölmentett s azóta semmit sem változtattam!

(Tessék felhasználni) Műsor változások esetén különösképpen különösebb kifogásokkal élnek az igazgató urak. Regensburgban a minap ilyen érdekes megokolással használták el a Lohengrin opera előadását. Ezek az okok pedig a következők: 1.) Steinegg — Röder asszony orvosi bizonyítvány szerint megbetegedett. 2.) Az igazgatóságnak lehetetlen volt a zenekart kellőképp megerősíteni, mert ezen a napon annyi menyegzőn volt, hogy egyetlen egy muzsikus sem volt szabad. A katona zenészek szabadságon vannak, egy részük pedig az orfeummal szerződött. Az igazgatóságnak tehát nem maradt hátra más, mint hogy a Lohengrint — az előadás jósága érdekében — másnapra halassza. — Ajánljuk felhasználásra a debreceni színház igazgatóságának is.

A gyárpar fejlesztése.

— Irta: dr. Lagányi Gyula. —

— okt. 27.

Debrecen városa sem maradhat vesztég s a többi városok példáját kell követnie, hogy az egyoldalú gazdaságot, az östermelést, az ipari terme-

léssel kiegészítse, mert különben a hetvenezer lélekre fölszaporodott lakosságának szükségletkielégítését nem fedezheti s a munkalelőállomány számát nem fokozhatván, a kereseti forrásokat nem gyarapíthatja s akkor előáll az a világszerte észlelhető gazdasági jelenség, hogy az ipar és a kereskedelem pangásával egyenes arányban nő az elköltözés. Mert ismeretes tény, hogy azok a vidékek s azok az országok bocsátanak ki a legerősebb rajokat, tehát azok járulnak kiváltképpen a költözés mértékének növekedéséhez, a hol nagyon gyöngye az ipar, vagy ahol ipar egyáltalában nincsen.

Igy Magyarország, bár népessége nagyon ritka, esvén 59 ember egy négyszöglet-kilométerre, évenként több, mint százezer embert veszít az elköltözés miatt, az ipartűző Belgium pedig, melynek lakossága négyszerte sűrűbb, esvén több, mint 200 ember egy négyzetkilométerre, alig veszít pár embert évenként.

Követnünk kell tehát Pozsony, Győr, Szombathely, Temesvár és Pápa városok példáját, melyek oly anyagi és erkölcsi támogatásban részesítik az új ipari telepeket, hogy virágzó gyár-iparuk folytán a forgalmat megtöbbszörözték s a lakosság fogyasztóképességét megnövelték.

A fogyasztóképesség emelkedésével egyenes arányban nő a jólét és a boldogulás. Ez a gazdasági elv nem szorul bővebb magyarázatra, mert tény, hogy a fogyasztás egyúttal a gazdaság fokmérője.

Az az ország a leggazdagabb, melynek lakossága a legtöbbet fogyaszt, ami nagyon természetes, mert a fogyasztás és a kereset szerves kapcsolatban van egymással. Így első helyen áll Anglia a legmagasabb fogyasztással, azután következik Észak-Amerika, Franciaország és Németország. És e tekintetben Magyarország áll legutolsó helyen. És miért? Mert az egyoldalú gazdálkodás oly kevés számú munkalelőállományt nyújt s oly csekély keresetet ad, hogy a felszaporodott szükségletek kielégítése lehetetlenné válik.

Hazánkban leginkább Pozsony és Győr városának iparpolitikája ért el oly fényes eredményt, hogy annak tanulmányozása méltó és üdvös sikerre vezetne. Azért nagyon ajánlatos s városunk jól fölfogott érdekében fekvő intézkedés volna, ha e két város ipari

intézményeinek megtekintésére s azoknak az eszközöknek tanulmányozására, melyekkel anyagilag és erkölcsileg hozzájárultak az ipar fellendüléséhez, gazdasági vagy kulturtanácsosunk megbízatnék, hogy mi is azt az ipari politikát követve, lakosságunk fogyasztóképességét s így jólétét is gyarapíthatnók.

Győrött a magyar vasuti kocsis és gépgyár részvénytársaság majdnem két ezer munkásnak ad kenyeret s ezek meg a tisztviselők évi forgalma két milliom koronát teszen ki. Nagyon természetes tehát a kereskedelem föllendülése is, valamint az ingatlan értékének fölszökése. A házak értéke 25 százalékkal emelkedett. És azonkívül a város is lényegesen gyarapodott, maga a telep szomszédságában egész új városrész épült.

Rövid időközökben újabb meg újabb gyári telepek állottak elő a városból nyújtott nagyfokú kedvezmények folytán! Itt jött létre a Leon-féle szövőgyár, továbbá lak- és kencegyár s viaszos vásznat előállító gyár.

Szolnok városának esete is bizonyítja, hogy az ipar fölvirágzása egyúttal a lakosság áldozatkészségét is emeli. Így f. évben leégett a Scheffrik-féle és a Hungária gőzmalom, s ha e két ipartelep föl nem épül, akkor a város pótlója 15 százalékkal feljebb szállott volna.

Hogy egyes városok mennyire vetélkednek kedvezmények nyújtásával a vállalati kedv fokozására s ipartelepek föllállítására, kitérünk a következő lajstromból: Trencsén, Nagybittse, Pöstyén, Predmár, Somorja, Zsolna, Galgóc, Vágbeszterce, Trencsénbaán és Csaca részint ingyenes, részint kedvezményes áru telket bocsát az új gyárak rendelkezésére. Érsekújvár 15 évi községi pótladótól és kövezetváltól való mentésget, Csaca 20 évi községi pótladótól való mentésget nyújt az új ipartelepeknek, Somorja leszállított árban bocsát rendelkezésre, az építkezéshez téglát és Nagyszombat pénzbeli támogatást nyújt.

Debrecen áldozatkészsége ismeretes s eddig is minden alkalommal jelentékeny anyagi és erkölcsi támogatásban részesítette a közművelődés és az ipar intézményeit. De hogy jövőre jobban előmozdítsa a vállalati kedvet s az ipari alapításokat tetemesen gyarapítsa, föltétlenül szükséges, hogy fen-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

tebbi társainak példáját követve, szabályrendeletileg kimondja, hogy milyen kedvezményre számíthat minden vállalkozó, ki városunkat újabb iparteleppel s így közvetve lakosságunkat nagyobb keresetforrással gazdagítja.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 27.

Politikai körökben ma másról sem beszéltek, mint a kormány programjáról, a mely holnap este lesz ismeretes. Világos dolog, hogy a program publikálása nyomban megfogja változtatni a politikai konstellációt és az összes pártokat szilárd állásfoglalásra fogja készíteni.

A politikai szintéren ma tulajdonképen semmi sem történt, de kulisszák mögött folynak a készülődések s néhány nap múlva megindul a szervezkedés országszerte.

A mi a kormányakció programját illeti, ebből ezidőszert még csak annyi ismeretes, hogy országszerte szervezi a haladó pártot, a mihez természetesen az is tartozik, hogy programját a legszélesebb kiterjedésű körökben népszerűen ismerteti.

A törvényhatóságok ellenállásával szemben a kormánynak hírszerint, nem az a célja, hogy represszáliókkal éljen, de szigorúan követelni fogja a törvény betartását, a miből önkényt folyik, hogy az önkéntes adózás és önkéntes ujone jelentkezés megakadályozását perhorreszkálni fogja.

A koalíció a legfeszültebb ellenállásra van elkészülve. Erről a vezérek már vasárnap nyilatkoznak fognak Debrecenben és Szegeden.

Fel kell még jegyezni azt a hirt is, mely Tisza István gróf és Andrássy Gyula gróf közeledéséről szól. A két politikus között a ma elterjedt hírek szerint Darányi Ignác eszközölte volna a közvetítést.

(A választói jog.)

A választó jogról még egyre szól az

ének. Most a hirre, hogy az általános választói jog tervezetéből hiányzik a titkos szavazás s a választói jog nem általános, úgy hogy a reform eredménye, hogy 6 százalékról 11 százalékra emelkedik a választók száma, a kormány részéről ezt közlik:

— Ez a hir elejétől végéig hamis és költött. A kormányprogramban épp olyan formában van meg az általános választói jog, amilyenek ezt Kristóffy Bogszánban hirdette. Itt tehát csak általános titkos választói jogról van szó, amelynek csupán két feltétele van, a huszonnegyedik életév s az írni-olvasni tudás.

Adócenzuráról nincsen szó s a kormány által tervezett választói reformmal a választók száma egy millióról 26 millióra emelkedik. A választás ezáltal az általános választói jog jellegét veszi fel, amelyről csak az abszolút intelligencia nélküli való tömegek maradnak kizárva.

Másrészről pedig a kormány számot vetett a szemponttal, hogy az államérdekek is kellőképpen megóvandók.

Míg Franciaországban a választók egy ötöde, Angliában egy hatoda, Olaszországban egy hetede választó, Magyarországon a Kristóffy reform szerint csak 15.8 százalék kap választójogot, úgy hogy a választók száma csak a kétszeresre emelkedik.

(Kossuth nem jön Debrecenben.)

Késő éjjeli órában táviratozzák nekünk Kossuth Ferenc azon kijelentését, hogy nem szándékozik résztvenni Debrecen három képviselőjének vasárnap délután tartandó beszámolójában. Így gróf Apponyi Albertnek a lapokban hirdettet érkezése is kétségesnek látszik.

(Bánffy és a Zeysig-ügy.)

Szenzációs kihallgatások várhatók holnap a Zeysig-ügyben. **Bakonyi vizsgálóbíró ugyanis magához rendelte kihallgatás végett báró Bánffy Dezsőt.** A kihallgatás valódi

céljáról még csak fogalmunk sem lehet. Kihallgattatnak még Dénes József és Fekete József is.

A sajtószabadság korlátozása.

A kormány rendelete.

— okt. 27.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt a belügyminiszter egy körrendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez a sajtótermékekkel való házalás tárgyában. Azt mondotta ez a rendelet, hogy a könyvkiadók és könyvtárosok ezentúl a hazai sajtótermékeknek házalás útján való elárúsítására ne a törvényhatóságok első tisztviselőit kérjék az engedélyt, hanem a belügyminisztertől. Mint a hogy az a külföldi sajtótermékeknek házalás útján való értékesítésénél, terjesztésénél eddig is szabály volt.

A szemelláthatólag eléggé világos intézkedést a lehető leggyorsabb és legalaposabb félremagyarázás fogadta a sajtóban. Ha a körrendelet — s melyet szó szerint közöltünk — kínai nyelven lett volna írva, nem magyarul, akkor se fűzhettek volna annak értelmezéséhez annyi kételyt, mint a magyar nyelven a rosszul leplezett gyanúsítás szárnyán kifejezést adtak. Azt írták, hirdették, hogy az egész intézkedés a sajtószabadság korlátozását jelenti, mivelhogy ennek értelmében már most ezentúl a hírlapok kolportázsát is a belügyminiszter engedélyétől teszi függővé, megvonván a törvényhatóságok első tisztviselőitől az idevágó engedélyezésnek jogát.

A belügyminiszter szóban forgó rendelete kizárólag a könyvek, képek, metszetek házalás útján való elárúsítására s ilyenképpen való értékesíthetőségének engedélyezésére vonatkozik. A hírlapok utcai eladásáról szóló 1897. évi 1608. belügyminiszteri elnöki számú körrendelet intézkedései itt érintve nincsenek.

Kitűnik ez abból is, hogy a miniszter szövegében levő rendelete az 1867. évi 1781. és az 1873. évi 463. számú belügyminiszteri rendeleteket változtatja meg, nem pedig a hírlapok kolportázsáról szóló 1897. évi 1608. elnöki számú rendeletet; erre még csak nem is hivatkozik.

Ennek az intézkedésnek helyes indoka pedig az, hogy eddig a külföldi sajtótermékekkel való házaláshoz az egész ország területére — egyetlen kérvény alapján — a

Tél.

Oly jó meleg van idebent,
A kandallóban sír, zokog
A fahasáb, multat jelent
Idéz, siralmas dalba fog.
Meleg van itt s az Ur kertjében,
A hol te alszol mélyes mélyen,
Zúg-búg, pehelyt himbál a szél,
Fiam, neked miről beszél?

Oly jó, barátságos, meleg
Ez a kis hónapos szoba!
Szűkebb lakásod van neked,
Nem járja napsugár soha!
Hajh! odakint a nagyvilágban
Még több hidegség, árvaság van...
A fű deres hantod felett
S nem érzed azt a hideget!

Rideg szív, mely fagyot lehel,
Sirod megásni segített,
E jégvihar zaklatja fel
Ma is elárvult szívemet.
Be jó neked! Onnan kizárja
Az átkot a sár örök zárja
S én — a szegény, az itthagytott —
Ahítom az örök fagyot!

Szívemben fájó lángba kap
A vágy s ha lángja égig ér,
Jótekonny melege nem ad...
A néma, pusztá láng mit ér?
Pihensz kicsiny sirodnak mélyén,
Tul a lét izzó szenvedélyén,
Szívem máglyáin hamvadok,
Örök tél közt porladni jobb!

Itt jó meleg van! Sírni jár,
Behallom a bugó szelet,
Hogy oltja, hogy zilálja már
A pattogó tüznyelveket!
Te küldted, én szegény fiaeskám?
A tűz kialuszik lassacskán
S elmondjuk egymásnak, mi fáj
Itt fent: a szenvedély, a láng!

Gáspár Imre.

Egy karrier.

— Jól van, uram, bevalicm... És most itéljen el.

— De hogy mindent megértsen, el kell immár mondanom kezdettől fogva az én történetemet, amely Párizs legelőkelőbb szalonjaiból idejuttatott engem az ön íróasztala elé.

— Szegény fiu voltam, alacsony származásból, de szép férfiúvá nőttem. Ez a testi szépség lett oka minden szerencsétlenségemnek, amelybe jutottam.

— Az egyetemet jártam még, amíg a szépség hatalmát — férfi szépség hatalmát — fölismertem. Tanáraink bizony szeretettel teljes elnézéssel bántak velem: fél feleleteimet elfogadták egészen. Mert rokonszenves volt az arcom, a hangom, a modorom. Keztem érezni, hogy különb vagyok a többinél és ez elbizakodottá tett. Fokozták ezt az elbizako-

dottságomat a nők. Előbb a kis varróleánykák, a diákszerelmek hősnői, akik valósággal rajongtak értem.

— Bocsánat, én szorosán a tárgynál maradok: életem történetének elválaszthatatlan részletei ezek az epizódok.

— Egy napon a boulevard Hausman egyik palotájából egy hölgyet láttam az utcára lépni, akinek egész lénye megkapta a vágyaimat! Követni kezdtem. A hölgy eleintén nem figyelt rám, de aztán a tekintetünk találkozott. Jól láttam, hogy hatással voltam reá s az vakmerővé tett. Nem írom le a részleteket, hogyan szólítottam meg, mint utasított el ő az első pillanatban, majd megbocsátólag elmosolyodott... elég az ahhoz, hogy egy héttel később beléptem az előkelő világba — egy hálósobán át.

— Ezzel vette kezdetét az én szereplésem. Első kedvesemmel kegyetlenül bántam. Néhány heti szerelem után cserben hagytam, de az ő révén bizonyos körben ismertté lettem s ezen a módon a kedveseim egymást követték.

— Uram, nekem mélyseges tapasztalatot nyújtottak a sikerek; azt a nagy tapasztalatot, hogy az az ember, aki nem született a parkett számára, azt megrészegeti a parfüm. És jaj annak, aki szegény létére rabja lesz ennek a levegőnek... Volt egy kedvesem — nevezzük grófnénak — aki mindenáron azt akarta, hogy szüntelenül a társaságában legyenek. Hogy erre nekem mó-

belügyminiszter adott engedélyt. A hazai könyvek, képek, metszetek házalás utján való értékesítését pedig törvényhatóságokként — mindenütt külön kérvény alapján — az illető törvényhatóság első tisztviselője engedélyezhette.

Törvényhatóság van nyolevankilenc. Eddig tehát ennyi kérvény és engedély kellett, szentül egyetlen engedély az egész ország területére elegendő.

Az egyes törvényhatósági területekre vonatkozó koncessziót ezután is a törvényhatóságok első tisztviselői adják.

Igy tehát ez az intézkedés már most ilyen körülmények között nem lehet korlátozója a sajtószabadságnak.

Az orosz forrongás.

— okt. 27.

Az Oroszországból ma érkező hírek már már arra vallanak, hogy a folytonos forrongások most már általános, nyílt forradalomra növekednek.

Itt közöljük a szenzációs híreket:

Az orosz köztársaság kikiáltása.

Budapest, okt. 27. Oroszországból, Karkovból jelentik: A forradalmárok kikiáltották az orosz köztársaságot. Azonnal ideiglenes kormányt is neveztek ki.

Agyuk készletben.

Budapest, okt. 27. Szentpétervárról jelentik: A város számos pontján tűzercsapatok vannak föllállítva töltött agyukkal. Minden percben parancsot várnak a kivonulásra. Reggelre a forrongásnak fokozott mérvben való kitörése várható.

Általános mozgósítás.

Budapest, okt. 27. A cári palotában nyílt forradalomtól tartanak. Ma a cár elnökelete alatt koronatanácsot tartottak a hír szerint elhatározták az orosz sereg mozgósítását.

dot nyújtson, megtölte az erszényem t és valami külföldi főur neve alatt csempészett be zarkózott körébe. A grófné társaságában szinte egy csapásra hódítottam magamnak barátokat, akik meghívásaikkal tiszteltek meg, bevezettek a klubokba s én csakhamar háttal fordítottam az egyetemnek, hogy az élet élvezetébe merüljek. A sikerek gyorsan formálják át az embert. Engem egy saison igazi grandseigneuré tett: vívtam, lovagoltam, látogattam a színházakat és — szerettem az asszonyokat, akik határtalanul kényeztettek.

— Huszonnégy éves voltam akkor, uram.

— A játékasztalnál nagy szerencsével kegyelt szintén a sors és bőséges nyereségeim módott nyújtottak az életem folytatására azután is, mikor a grófnéval szakítottam. Észrevétlenül röppent el fölöttem fél évtized s minden esztendő egyet töltött a népszerűségemen.

— Lássá, uram, ön maga is esedálkozik a fölött, hogy én bevallom: a gróf Miramare név bezug volt, az én nevem egyszerűen Joseph Tellier.

— Aztán következett a szerencse fordulatja. Előbb a játéknál hagyott cserben. Mikor mindenemet elvesztettem, jó ideig a barátaim segítségével tartott felszinen. De ennek a visszaélésnek is véget kellett érni egyszer, amúgy?

Az orosz vasuti sztrájk.

Budapest, okt. 27. A helyzet aggasztó voltát emeli a vasuti sztrájk nagy mérvű terjedése. A sztrájkolók elvágták a táviró póznákat, a közlekedés számtalan irányban megakadt.

A tőzsde.

Budapest, okt. 27. A budapesti tőzsdén az orosz események következtében az értékek rendkívül lehanyatlottak.

Egyház és iskola.

Egyházkerületi közgyűlés. A harmadik napon is gróf Dégenfeld József világi és Dávidházy János esperes egyházi elnökök vezették a tárgyalásokat, melyek során a közgyűlési tárgysorozat hátralevő része minden nagyobb vita nélkül folyt le. Dégenfeld gróf ezuttal megismételte lemondását az egyetemi bizottság elnöki tisztéről. Diesöfi József próbálta kapacitálni Dégenfeld gróftól a megtartására, azonban a nemes gróf semmi szín alatt sem volt hajlandó elhatározását megváltoztatni. A közgyűlés késő este véget ért.

IRODALOM.

Ady Endre új versei. Előfizetési felhívást vettünk, a mely szerint a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság (V., Honvéd-utca 10.) kiadásában Ady Endre új verskötetete jelenik meg decemberre. A kötetre, melynek kiállítása előkelő és művészi lesz, a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál lehet előfizetni. Az előfizetési ár füzve 3, díszes kötésben 5 korona, mely összeg a társaság könyvkiadó hivatalának (V., Honvéd utca 10.) küldendő be.

— S egy napon ott állottam, szemben a nagy dilemmával, hogy dolgozzam e, vagy gazemberre váljak?

— Emlékszem jól a részletekre. Nagy estélyre voltam hivatalos. N. barátom palotájába. Két frankkal a zsebemben jártam be Párizs utcáit, hogy pézstkeressek, mert az estély nagy baccarat játszmaival volt egybekötve s nekem az előzetes azt sugta, hogy megnyerni fogok. A barátaim azonban részint nem adtak, részint nem mertem tőlük újabb kölcsönt kérni. Végül kopogtattem de L... urnál, akinek több apró szivességet tettem s akitől most viszonzást reméltem. De L... ur nem volt otthon. Az inasa azt mondta, hogy nemsokára haza jön s bebocsátott a szobába, hogy megvárjam. Egy ideig unatkozva cigarettettem, de egyszerre a szemem rátapadt egy kulcesomagra.

— Az íróasztalon feküdtek a kulcsok. Bizonyosan ott feledte a gazdája távozásakor. Pillanat alatt átképzott a fejemen egy gondolat, a hűn gondolata... Azután neszelen léptekkel odasurrantam. A kulcsok egyike műlekatra valott s ezt beleillesztettem a középső zárba. Felnyitotta. A fiókban pedig egész csomag bankjegy feküdt.

— Eppen abban a pillanatban nyitott a szobába az inas és a gazdája, amikor én a bankjegyeket zsebembe tettem.

— Ez az egész. És most itőljen el.

François de Rivo.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— október 27.

Hozott a jó ég, városunk szülötte,
Jeles művésznőnk, Kis Irén!
Becsületes művésznő lett belőled
És nem fővárosi szirén!

Mind'ütt becsületünkre váltál!
Megnevettetsz a színpadon
S ez jól esik, hisz mindenünnen
Csak könnyű jut és fájdalom!

Merénylet a magyar nyelv ellen.

— október 27.

Az erdélyi szászok nem tudják magukat belé találni, hogy ők tulajdonképpen nem a nagy Németországhoz, de Magyarországhoz tartoznak, hogy ők itt születtek s nekik itt halniok is kell. Nincs bennök egy mákszemnyi hazafias érzés és lelkület, nem akarják beismerni, hogy ők ennek a hazának fiai, mely nekik minden jólétet s boldogságot nyújt. Legjobban fáznak attól a tudattól, hogy elvégre mégis csak elfog érkeznai az idő, mikor a magyarok, tudatára ébredve annak, hogy ők ennek az országnak valóságos urai, követelni fogják, hogy a magyar nyelv az ország minden tényezőjében mint állami, hivatalos nyelv elfogadva legyen.

A parlament most szorítja őket, hogy a magyar nyelvet komolyabban vegyék s iskoláikban is több érvényre jusson, mert idáig a legszigorubb rendeletek dacára is a legnagyobb ellentétbe helyezték magukat az ország akaratával. A szász irtózik a magyar nyelvtől, ezt leginkább csak az tudja megítélni, ki köztük lakott és látta, mily zsugori módon, fukaron s telve lihegő bosszútól minden magyar intézmény ellen, a magyarságtól teljesen elszigetelve élni akarnak.

Soha a magyarokkal, kik szomszédságokban laknak, össze nem jönnek, nem találkoznak sem a társadalomban, sem gazdasági, politikai vagy kulturális életben. — Készek tönkre menni s elpusztulni, legvégső esetben, a mint már a számtalan példa bizonyítja, eloláhosodnak s az oláhokkal szövetekezve törnek a magyarság ellen. Hajlandók ős kulturájokat követni, tiltakoznak minden modern ujitástól, de a magyarokkal szóba sem állnak, a szó szoros értelmében kerülnek őket, nem akarnak magyar állampolgárok lenni, a magyar beszédet világért szájukra nem vennék, lenéznek, gyűlölnék bennünket.

Nekik nem kell a mi nyelvünk, azt hiszik, ha mi követeljük, hogy magyarul is tudjanak, az ő magos német nyelvök, műveltségük azonnal megsemmisül. — Ha az államtól segítséget kapnak, ezt is összeszorított kézzel fogadják el: nekik nem kell semmi, a mi magyar. — S ezt a fekélyt a nemzet testén még dédelgeti a magyar kormány, ezzel szövetkezik az állam ellen? Nincs a világon állam, mely egy ilyen kormányt azonnal el nem seperne.

Most ez az intrikus, élődi népség Ó Felsőgőhöz kérvényt adott be, hogy iskoláikban a magyar nyelvet ne vegyék oly szigoruan, hogy a magyar nyelv tanítása az ő iskoláikban teljesíthetetlen, ők magok drága pénzen tartják fenn iskoláikat, hogy nekik az állam hagyjon békét, hogy tudniillik tovább is áskálódhassanak ellenünk. — Sajtóüggyekok irtó alá a kormányt s a kérvény

német nyelven megszerkesztve természetesen, már Bécsben is van.

Vajon milyen lesz kérvényekre a felelet? Kedvező e, vagy elutasító? Mit tehet ez ügyben a magyar parlament? Félve sejtjük, aggódva várjuk. +

— **Az új püspökök.** A hivatalos lap mai száma közli a már ismételtan jelezett püspöki kinevezéseket. Kinevezettek: dr. Várossy Gyula székesfehérvári püspök kalocsa bási érsekké, Balás Lajos, váci kanonok rosznyói püspökké, dr. Mayer Béla kalocsai kanonok szatmári püspökké, dr. Prohászka Ottó egyetemi tanár székesfehérvári püspökké, gróf Zichy Gyula apát pécsi püspökké. Mayer és Prohászka hír szerint meg fogják magyarosítani nevüket, hogy így is jobban megfeleljenek magyar főpapi voltuknak.

— **Cekélius Aurél leköszönése.** Dr. Cekélius Aurél miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszterium I. szakosztályának sok éven át volt fáradhatlan vezetője, aki a pártját ritkító „Erzsébethid” tervezése és építése, valamint számos más középítkezés körül bokros érdemeket szerzett nyugalomba fog vonulni. Cekélius jelenleg szabadságon van.

— **A Szent László dalárda.** A Szent László dalárda e hó 13-iki ülésén elhatározták, hogy az egyület jövő november hó 11-én alestélyt rendez. A dalárda estélyére előre is felhívjuk a közönség figyelmét. Sikerének érdekében elnöke, Bárdossy Gyula már is kellő buzgósággal fáradozik.

— **A Csokonai-kör új tagjai.** A Csokonai körbe újabb a következő új tagok léptek be: Özv. Kanizsai Endréné, Jónás Mór bizt. társ. titkár, Oláh Gábor segédkönyvtáros, Szabó János hivatalnok, dr. Farkas Ignác ügyvéd, dr. Jászai Rezső gymn. igazgató, dr. Horvay Róbert reálisk. tanár, dr. Molnár István gymn. tanár (Hajduböszörmény), dr. Hegedüs József ügyvédjelölt, dr. Tarján Leó ügyvéd, Ungár Jenő ügynök, dr. Kovács Gábor jogakadémiai tanár.

— **Az iparossegédek továbbképző és szakrajztanfolyamának megnyitása** f. é. november 5-én vasárnap d. e. 9 órakor leendő. Beiratkozhatni vasárnaptól kezdve: vasárnap d. e. 9—11 óráig, kedden és pénteken este 7—8 óráig.

— **Zilahy Gyula köszönete.** Vettük a következőket: Ismerőseim és jóbarátaim a kik boldogult édes anyám halála alkalmából részvét nyilatvántásaikkal enyhítették mély fájdalmamat és veszteségemet ez uton is fogadják köszönetem. Mély tisztelettel Zilahy Gyula a debreceni színház igazgatója.

— **Hány ügyvéd van a városokban.** Nem a közönség, mely elvégre nem veszi őket igénybe, ha nincsen rájuk szükség, hanem az ügyvédek magok szervezkednek, hogy sokan vannak és mind nehezebb lesz a megélhetés. Csakugyan érdekes megfigyelni, hogy a nagyobb vidéki városokban nem egyformán oszlanak meg az ügyvédek és arról a következő legújabb adatok adnak számot. — **Ügyvéd van** Nagyváradon 89, Aradon 84, **Debrecenben 81**, Temesvárott 74, Kolozsvárott 71, Szegeden 64, Szabadkán 63, Pécsen 62, Pozsonyban 59, Kassán 56, Miskolcon 54, Zomborban 52, Szombathelyen Ujvidéken 39, Győrött 38, Kaposvárott 38, Kecskeméten 37, Székesfehérváron 37, Nyiregyháza 36, Szolnokon 35, Sopronban 34, Nagykanizsán 33, Brassóban 31, Eperjesen 30, Hédmezővárhelyen 28, Szekszárdon 25, Baján 25, Marosvásárhelyen 24, Mohácson 16. Az aránytalanság a lélekszámhoz viszonyítva kétségtelenül kézzel fogható és igazat ad azoknak, akik Magyarországon is az ügyvédi censust szeretnék meghonosítani.

— **Cionista gyűlés.** A helybeli cionisták vasárnap tartják rendes közgyűlésüket, mely alkalommal a következő meghívást bocsátották ki: Meghívás. — Fölköretnek az „Iuria” (cionista) egyesület, ugy a rendes, mint a párioló tagjai, hogy f. hó 29-én azaz vasárnap d. u. 2 órakor a Dák Ferenc utca 8. sz. alatti helyiségünkben tartandó közgyűlésre tekintve a napi rend fontos és halaszthatatlan ügyeit, okvetlen megjelenni sziveskedjenek. — A napirend főbb pontjai: A téli program összeállítás, a tisztikar felmentése, és új választás megejtése.

— **Váltóhamisító ügyök.** A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Pressburg Emil budapesti születésű 28 éves ügynök ellen Magánokirathamisítás és uszorbán való bűnrészesség miatt. Pressburg Komorner Aladár Erzsébet-köruti ékszerészszel összejártsza könnyelmű fiatal embereknek szerzett uszora kamatra kölesont. Embereknek eladott Komorner révén pár száz korona értékű ékszert, az önkéntessel ellenben 2534 koronáról szóló váltót iratott alá. Sőt rábeszélte az önkéntest, hogy az édes anyja nevét hamisítsa a váltóra. Pressburger számos hasonló gazságot követett el. Most több feljelentés érkezvén ellene, a rendőrség nyomozza. Pressburger középmagas, haja fekete, arca hosszú, barna, szeme fekete, bajusza fekete, kicsi oldalcsakait visel. Uriasan öltözködik.

— **Nők kaszinója.** Zombor város jó példával jár elől a női kaszinók létesítése tekintetében. Mint tudósítónk írja, megtartották már az alakuló közgyűlést is, melyen a négy zombori jótékony nőegyesület kiküldöttei vettek részt és a mely elfogadta az alapszabályokat. Ideiglenes elnöké Alföldy Gedeon drnét választották meg, a jegyzői tisztelet pedig Patai Sándor dr. ügyvédre bízták, aki az eszmét kezdeményezte és annak lelkes előharcosa. Az alapszabályokat jóváhagyás végett fölterjesztették a belügyminiszterhez és azoknak leírásáig is szorgalmasan gyűjtik a tagokat. Szóval, ez az eredeti mozgalom máris a megvalósulás stádiumába lépett és kíváncsian várják Zomborban, vajjon eredménnyel fog-e járni a pécsi hasonló kezdeményezés.

— **Öngyilkos uriaszony.** Szászvárosról táviratozzák: Suszter V. szászvárosi ev. lelkész, neves történettudós neje, 65 éves matróna ma öngyilkosságot követett el és meghalt. Az öngyilkosság okát elmezavarban követte el. A köztisztviselőben álló lelkész iránt városszerte nagy a részvét.

— **Kigyuladt hentes üzlet.** Az éjszaka csendjét tizenkét óra után a város Csapó utcai részén nagy tűzilárma verte fel. A Dégenfeldt-terén sarkán levő Fehér és Horváth féle hentes üzletben támadt a tűz, melyet az utcán járókelők vettek észre. A bolt-helyiség vasredőnyei alól hatalmas füstgomolyok törtek elő, ami nagyobb veszedelmet sejtetett. — A tűzoltóság azonban Publik Ernő főparancsnok vezetésével hamarosan kivonult a helyszínre és néhány perc alatt elfojtatta a tüzet, mely alkalmasint vigyázatlanságból eredt. A bolti álvány alatt elhelyezett csomagoló papir gyuladt meg eddig eddig ismeretlen okból. A kár jelentéktelen.

— **Meglopta a kincstárt.** Glückmann Mór nyiregyházi illetőségű kereskedőnek nemrég még üzlete volt Miskolcon, de a mostoha viszonyok tönkretjuttatták. Mikor már érezte, hogy nem igen boldogulhat és fenyegette a csődbejutás. Összeszedte, ami értékes áruja és pénze volt és azzal még mielőtt a krach bekövetkezett volna, ellőpett a bal-fenéken, otthagyván hitelezőinek az üres bolt-helyiséget, akik nyakrafőre tették ellene a feljelentéseket. A kárvallottak között van a kincstár is, melyet az élelmes kereskedő 720 korona 38 fillér adóval rövidített meg.

Az adóhivatalok most nagyban körözötték Glückmann Mórion.

— **Szaktanfolyam megnyitása.** Az iparossegédek továbbképző és szakrajztanfolyamának megnyitása f. é. november hó 5-én vasárnap d. e. 9 órakor leendő. Beiratkozhatni vasárnaptól kezdve: vasárnap d. e. 9—11 óráig, kedden és pénteken este 7—8 óráig.

— **Tolvaj leányok.** Balogh Ferencné Tizenháromváros utcai lakos a napokban Kapnikbányára utazott keresztanyja temetésére. Távolléte idejére lakása őrizetével alkalmazottait bizta meg, akik közül Reacheta Mária, Varga Lidia, Fülöp Magdolna és Kovács Mari nevű leányok csunyán visszaéltek a bizalmával. A négy jeles leányzó ugyanis míg odajárt össze szövetkezett és a lakásban levő szekrényeket feltörte és kifosztotta, a lopott holmival pedig megszöktek. — Balogh Ferencné mihelyt a lopásról értesült, jelentést tett a rendőrségnek a tolvajok ellen, akik sejtették hogy ugyis kézrekerülnek és azért az elfogatásukat megelőzőleg jelentkeztek a rendőrségnek. Kieszeltek azonban előbb egy kis csalafintaságot és azzal álltak elő, hogy eszükbe sem volt elsöknöni, ők csak sétálni voltak a városban, a lopásról persze mitsem tudnak és meglepetéssel fogadják, hogy annak elkövetésével őket vádolják. A rendőrség azonban tiltakozásuk ellenére ia letartóztatta a négy amazont.

— **Öngyilkos aggastyán.** Öreg ember volt már Nagy János balmazújvárosi lakos, elérte azt a kort, amelyikben a földi halandók nem nagy örömeiket lelnek már az életben. Különösen meg, ha egyik másik annyi viszontagságot ment keresztül, mint ő, aki életében mindig nehéz munkában sanylődött, robotolt és utoljára mégis kegyelem kenyérré szorult. A nyolcvankét esztendő aggastyán az utóbbi napokban nagyon elbusulta magát, kedvelenül lézengett övéi között, akik el nem tudták képzelni, hogy mi lelte. Hiába igyekeztek kedélyét felvidítani az öreg csak busongott. Tegnap aztán a ház egyik félreeső zugában felakasztotta magát, mire rátaláltak, már halott volt.

— **Harc az angol keserű miatt.** Lednicki Józsefné Csapó utca 12 szám alatti boltjába tegnap beállított Kozma Lajosné és vásárolt két krajoárért angol keserűt és két tört rumot. A kétféle nyakolajt összekeverte, mivel hogy így érvényesebb, aztán meg ez már így szokás. A szesznek leszurkolt az árát és távozott. — Néhány perc múlva azonban visszatért és arra kérte a boltosnét, hogy vegye vissza a pülinkának felét, mert két pizér egyebet szeretne bevásárolni. Az üzletesnő azonban erre nem volt hajlandó. Kozma Lajosnét borzasztóan felháborította a füszeresnő makacsokodása. Lärmázni, követelődni kezdett mikor pedig goromba fellépésével sem ért célt tört, zuzott mindent ami a kezeügyébe került és olyan botrányt rendezett, hogy végül is rendőrrel kellett eltávolíttatni. Az okvetlenkedő asszony ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Csordás Sándor ev. ref. 35 éves, Szabó Sándor r. kath. 41 éves, Horváth Imre ev. ref. 61 éves, özv. Csikos Ferencné ev. ref. 73 éves.

— **Garázda huszárok.** Sokszor panasza merült fel már a debreceni 7. huszárezred garázda altisztjei és legényei ellen, de úgy látszik, az ezredparancsnokság nagyon enyhén veszi a rendőrség hivatalos feljelentéseit, mert különben ezek az alávaló gazságok nem ismétlődnének ily sűrűn. Az elmúlt éjjel is valami Fok nevű szakaszvezető tize-

es cimborájával garázdálkodott a város közepén. A két holtreszeg alak a Simonffy-utcán beverdeste az ablakokat, majd pedig a Széchenyi-utcán az itélő tábla épületének pinceablakait rugdosta be. A rendőrőrsjárt tetten érie őket és akkor ellenszegültek és bottal támadtak reá. A tökrészeg alakokat végre is a rendőrök lefegyverezték és előállították.

A félelmetes idegen. Komikus eset történt tegnap a „Fehér ló” hoz címzett szálloda éttermében. — A déli órákban egy hatalmas termetű, akrobata kinézésű alak pofázott rettenetes étvágygyal az egyik asztalnál, végig ette az egész étlapot. A pincérek a csodálkozástól és a rémülettől bambán nézték a szörnyű ember ételpusztítását, aki megyörgő hangon osztotta nekik a parancsokat, a többi vendégek megröppenve húzódtak félre mellőle. A félelmetes kinézésű idegennek pedig hízogott, hogy megbámulják és félnek tőle és kegyetlen passzióval nyakalta avés közben a parancsszóra elibe rakott boros üvegek tartalmát. Mikor aztán így alaposan teloszedte magát minden jóval, se szó se beszéd, rettenetes öklével megsimogatta a bejuszát fogta a botját és megakart lépni a baltenéken. De már erre magukhoz tértek a pincérek a csodálkozásból és közülök a főpincér illő távolságból is szepelve figyelmeztetni merészelt a nagyétkű vendéget a zengző „Zala” ra. Hanem a rengeteg étel és italnak elfogyasztója hallani sem akart a dologról, ehelyett azonban igért a főpincérnek két taschlit, ha be nem fogja a száját és olyan fenyegető magatartást tanusított, hogy mindenki ijedten menekült előle. A nagy zavarban és fejvesztettségben a szakácsné rendőrré rohant csak hogy azokból is kellett vagy négyet keríteni, hogy ártalmatlanná tudták tenni a borzasztó embert, akit bekísértek a központra, ahol Szentessi Balázs lakatos segédnek vallotta magát. A rendőrségnek nagyon gyanus az alak viselkedése és egyelőre fogva tartják.

A csirkeadó. Szegedről írják: A vége mégis csak az lesz, hogy el kell törülni a csirkeadót, amely Szegeden minden adók között a legnépszerűtlenebb. A fentartást most már nem lehet azzal indokolni, hogy a város nem nélkülözheti a csirkeadóból befolyó pár ezer korona jövedelmet. Hiszen mi magunk is kimutattuk számos cikkekben, hogy ezt a jövedelmet busásan pótolhatná a város, ha több százezer korona jövedelmet hajtó vállalatoktól a vámmenteséget megvonja. Az októberi közgyűlés előtt két indítvány is sürgeti a csirkeadó megszüntetését. Az egyik indítványozó Lusztig Lajos, a másik Pálfi Antal, akinek régi küzdelme ez. Most talán lesz sikere e küzdelmének. Mert sokan vannak már, akik belátják, hogy a hidvám több kárt okoz, mint hasznot, mert Szegedről ez más piacok felé tereli a termelőket.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem **Piac** utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kávéházban.

Férfi divat ingek készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 250. és 3 frt. legszebb nyakkendő 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divat kalapok **Fekete** férfidivatüzletében.

Használja a híres **Hajdusági** pedrót. Egy dohoz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél **Debrecen**, **Kossuth-utca** **Arany-egyszarvas** gyógyszerészertár.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szombat, okt. 28. „Államtitkár”, vigjáték. Kiss Irén második fellépte. (C)
Vasárnap, d. u. 29. Lili, operette. Este **Cifranomoruság**, színmű, Kiss Irén III. k. felléptével.

Hétfő, 30. **Buborékok**, vigj. Kiss Irén utolsó felléptével.

Kedd, 31. **Ember** tragédiája; drámai költemény.

Szerda, nov. 1. **Ember** tragédiája, drámai költemény.

Csütörtök, 2. **Cigány báró**, operette.

Péntek, 3. **Figuró házassága**, vigj.

Szombat, 4. **Lisistrata**, operette. Ujdonság.

*** „Mongodin ur felesége.”** Kiss Irén városunk szülötte, szép emlékek fűzik a debreceni színpadhoz is. Ez idényre is a mi színtársulatunkhoz szerződött volna, azonban szívesen megbocsájtjuk, ha a színészek szokott „magasabb szenvedelmé” a Budapestre való törekvés, a Vígyszínház felé irányozta pályáját. Debrecenbe csupán vendégszeropelni jár le. Így is szívesen látjuk, sőt kívánjuk a művésznőnek, hogy a „Vígyszínház” énal bacillus-mentesebb légkörben, az ország elsőszínpadán, a „Nemzeti Színház” ban folytassa pályáját. A mint mai fellépéséből is — **Mongodin ur felesége** — láttuk, csakugyan többre van ő hivatva, mint arra, hogy a francia kétértelműségeket darálja le a külvárosnak. „Mongodin ur felesége” is tuatmunka, de Kiss Irén ritka dolgot: igaz jellemzést vegyített játékába. Volt mindjárt a darab elején egy kacagása. Érezte benne, hogy öntudatosan bolondítja a világot a kés történelmével. Valóságos **Lady Tartuffe** tehát s így egyetlen egy nőánszóval túl emelte a darabot a szokott boházatos keretén. Külömben is tele volt játéka kedillyel, tréfával és részlet kidolgozással. Egy-egy orrhangon kifejtett szava, felförmedés — nem tehetünk róla halhatatlan emlékü, nagy Szathmárynőnkra emlékeztet. Kívánjuk is a művésznőnek, hogy igazán ritka művészi polera: a klaszszikus kórikum női szakmájáig emelkedjék. — A szereplők nagyrésze **Szabó Irma**, **Békés Gyula**, **Ternyei**, **Deési** hozzájárult a jókedv sikeréhez. **Kondor** Erőben láttunk megint valamit, a mi szép reményekkel biztat. — Ritka a síheder szerepkör betöltőinél, hogy minduntalan, vagy legalább gyakran nem ismétlik magukat. **Kondor** pedig ilyen színész. Mindég hoz magával valami újat a színpadra, ha csak jelentéktelen aprólékos-ságot is. — **Kiss Irén** holnap az **Államtitkárban** lép föl. Reméljük, hogy mint ma láttuk, nagy és jól hangzó közönség előtt. Megemlítjük, hogy tisztelői virágállvánnyal és bokrétaival lepték meg.

*** Küry Klára — német színésznő,** Azt az érdekes hírt táviratozzák meg nekünk, hogy Küry Klára végképen elhagyja a magyar színpadot s Berliube szerződik. A hír szomorú, de valószínű, hogy a haza ennek dacára vigasztalódni fog. A szeretetreméltó művésznő azzal a szokásos kifogással él, hogy idahaza nem tudott elég előnyös szerződést kapni. Majd hogyha — kissé meghervadva — ismét jó lesz neki Magyarország s hazatér, akkor talán bevallja, hogy nem annyira a saját szerződésének hátrányos volta, hanem a Fedák Sári sokkal előnyösebb kilátászi üzték a külföldre!

*** A gyermek jegyek kiadása.** A színház igazgatósága kérvényt nyújtott be a tanácshoz, hogy a leültött gyermek jegyek határozatát változtassa meg. Zilahy elfogadható kérésének a tanács helyet adott és előbbi határozatát oly módon módosította, hogy vasárnap délutáni előadásokra egy támlásszék vagy egy erkély jegyre két gyermek részére adható egy egy jegy. Az esti előadásokra miután úgy is csak vétve hozzák a szülők gyermekeiket, öt-hat gyermek jegy kiadása engedélyeztetik.

*** Kiss Irén fellépte.** Az államtitkár ur holnap előadására tekintettel Kiss Irén vendégszeroplésése, — a jegyek egyrésze már tegnap elfogyott. Az előadás iránt nagy érdeklődés, mert Kiss Irénnek egyik legjobb alakításában lesz alkalma gyönyörködni a debreceni közönségnek. Zilahy igazgató a mai nap folyamán sürgöny és telefon váltásokkal kikérte a vígyszínház igazgatóságától még két napra Kiss Irént, a ki még kétszer fog fellépni. Vasárnap este bérletszünetben **Cifranomoruság** Mézesné, és hétfőn **Buborékok** Szidonia szerepében (A) bérletben.

*** Uj darabok.** A debreceni színház igazgatósága egy csomó ujdonság előadás jogát szerzette meg a téli szezonra, amelyek gyors egymásutánban fognak színre kerülni. A Lisistrata operette lesz az első, melyet az énekes személyzet be fog mutatni, olyan kiállításban, a mely méltóan fog feltűnést kelteni. A legközelebbi drámai ujdonság **Lampérth Géza** Veér **Judit** rózsája című eredeti magyar drámája lesz, mely magyaros hazafias milliójével a fővárosi nemzeti színházban igea nagy sikert aratott. A **Csepürágók** című operette kerül ezután bemutatásra, melynek a Magyar színházban volt jelentős sikere.

FAVIRATOK.

Felhőszakadások Boszniában.

Szerajevo, okt. 27. Napokig tartó felhőszakadászerű esőzések és sirokkó viharok után az egész országban havazás állott be. A szerajevo-monasztiri vasúti vonal erősen megvan rongálva, úgy hogy az egész forgalmat beszüntették. Az épülőben lévő keleti vasútvonal is sok helyen megrongáltatott.

Werner Gyula — főispán.

Budapest, okt. 27. Politikai körökben híre jár annak, hogy **Verner Gyulát** Békésvármegye főispánjává nevezik ki.

Vasúti szerencsétlenség.

Duisburg, okt. 26. Az itteni pályaudvaron ma este téves váltóállítás következtében a hamburg-kölni gyorsvonal nekiment a pályaudvaron álló oberhausen-aacheni gyorsvonalnak, miközben az utóbbi vonat két utolsó kocsija összezuzatott. Egy utas életét vesztette, egy súlyosan megsebesült és két utas és egy kalauz könnyű sérüléseket szenvedett.

Az orosz vasúti sztrájk.

Slatousk, okt. 27. A tegnap kitört vasúti-sztrájk ma általánossá vált és a forgalmat beszüntették.

Krsmajarsk, okt. 27. A szibériai vasúton sztrájk tört ki, a mely állítólag keddig fog tartani.

A norvég helyzet.

Stockholm, okt. 27. A kormány az országgyűlés határozatának megfelelően elhatározta, hogy az unió-törvénynek Svédország részéről történt megszüntetésére vonatkozólag törvényt hoz, a mely azonnal életbelép, mielőtt a karlstadi egyezmény alapján keletkezett traktátumok aláíratnak. Elhatározta továbbá, hogy Norvégiát, mint a Svédországgal való unióból kilépett országot elismeri, mielőtt a nevezett traktátumok aláíratnak. A király **Wachmeister gróf** külügyminisztert mint Svédország meghatalmazottját utasította, hogy a karlstadi egyezmény alapján formulált traktátumokat és egyezményeket, melyek ratifikáció nélkül lépnek életbe, aláírja. Erre **Wachmeister gróf** Svéd-

ország részéről és Ditten, a volt római követ Norvégia részéről aláírták a traktátumokat és egyezményeket. A svéd kormány utasította a külügyminisztert, hogy a Svédországgal diplomáciai és konzuli összeköttetésben álló idegen hatalmakat értesítse a kormányának Norvégiának, mint a svéd unióból kiváltott államnak elismerésére vonatkozó határozatáról.

Budapesti gabonatorzsde.

(Déli sárlat.)

Budapest, okt. 27.

Buzakinálát gyöngé, vételkedv javult. Szilárd irányszat mellett 25,000 métermázsára került forgalmatka 15-20 fillérel drágább áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri tartott, rozs 5-10 fillérel drágább, a többi árszállad. — Ide: deült.

Buza októberre	16.86-90.
" áprilisa	17.46-48.
Ros októberre	13.86-90.
" áprilisa	14.46-48.
És októberre	14.70-80.
" áprilisa	13.88-90.
Tengeri májusra	13.94-96.
Rapca 1906. augusztusra	25.10-80.

Szerkesztői-posta.

J. K. („A szép Krauserné.“) Közelebb megjelenik.

B. K. „Az itt élned haldod kell“ című regény a fölvidéki dzsentrí hanyatlását, a székesfőváros forgatagába jutott tagjainak sorsát írja le, fő érdeklődése azonban az, hogy keretébe vonják a magyarországi társaság kulturális törtévései és képet nyujt irodalmi életéről is.

„Élet és halál.“ Oly idegenszerűen hangzik, mintha nem eredeti munka volna, hanem fordítás, még pedig nem is a javától.

Városi Színház.

Bérlet 27. szám. (C)

Szombat, október hó 28-án:

Kiss Irén a Vígsház tagjának második felléptével:

Az államtitkár ur

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Dalla Máre, államtitkár a belügyminiszteriumban	Szakács A.
Bouquet	Békés Gyula.
Lambertin	Deési Alfréd.
Lardilac	KondorErdő.
Liegeclis	Vadász L.
Chalsidon	Sarkady A.
Bunel, hivatalosolga	Szabó Gy.

Holnap, vasárnap, okt. 29. két előadás:

Délután:	Este:
Lili.	Czifra nyomorúság.
Operette.	Szinnü.

„Itt élned haldod kell!“

— Regény. —

Írta: Inctay Béla. 26.

V.

Pénzkérdések.

— Oh kérem, ne zavartassa magát, kedves barátom. Ou il y de la gêne, il n'y a pas de plaisir.

Guti orrát kellemetlenül érintette a nagyurias „kedves barátom“. De miután szót sem értett franciául, azt hitte, hogy a következő szavakban valami enyhítés van.

Azért udvariasan a dolgozó szobába kalauzolta.

— Szervusz bruder! Üdvözlí öcsését. — Sohasem hittem, hogy ilyen derék irdamoly kerekedjék belőled. A mi pedig a stilusodat illeti, tul teszel erkölcs tekintetében még Zvolenszky bácsin is! A helyére majd bevalasztunk Schmuleisternek. Jó lesz? Mi?

Jenő nem tudta elképzelni, mi dolga vele Aladárnak. Nem gyűlölködtek, nem kellemetlenkedtek egymással soha, de azért nem kötötte össze oly szoros kapocs, amely megmagyarázhatná a hirtelen kézeledést. — Ellenben valami hányiveti modort vett észre fivérén. Egészen megváltozott. — Egészen új modort tanult be. A mondat végén ismétlődő „Mi?“ például veszedelmesen emlékeztette egy ekszellenciás rokonukra, a ki azzal nagyon imponált a subalternusainak. Mi hasznát veszi Ali az arrogáns hangsúlyozásnak, hogy így eltanulta?

— De most csak velem jössz ebédelni? A kaszinóba? Mi? Pont öt... De igaz, hiszen te lateiner vagy! Legyen kettőkor, a kedvedért erre is kész vagyok!

Jenő szabódik. Sok a dolga. Elvégzi előbb; holnap úgy is pótolni kellene. Feketekávéra adjon találkozókat Ali bátyja.

Guti Barnabás is helybenhagyólag bölintgatott. Oda, oda; feketekávéra. Találkozhatunk.

Ugyan maga vén rabszolgatartó, csak nem hiszi, hogy a rokonságnak éppen magát mutatom be? Láttam az étlapot Jenő bruder; portugál osztriga, tengeri nyelv a la Joarville, fiatal rueni kacsá narsencsosal, bombe a la Cardinal, borek, likörök, meg Mocca, az örök Mocca! Mi? Jössz e, mi? Vagy jobbal tartja az öcsémet, öreg kínai? Mi?

Barnabás kezdett neheztelni. Ő nem ad rueni kacsát, meg tengeri nyelvet, csak idei kacsát vöröskáposztával, meg kukoricát, de ételeit mindennap adja. — Ha tudta volna, hogy esaiédi ünnepélyről van szó, nem is mert volna tolakodni.

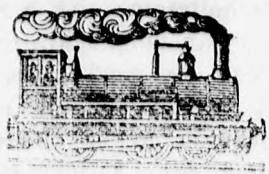
Pedig mit nem adna érte, ha egyszer igzzi nagy usakkal étkeheték a kaszinóban, nyitott ablaknál, az utca szemelattára...

Komolyan megnebeztelt a kamarás modoráért. — Jenő is bántotta a dolog. Bizony aligha kárpótolná a méltóságos familia, ha Gut Barnabás nem ad havi harmirc forintot, ebédet és feketekávéját.

(Folyt. köv.)

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK FIGYELMÉBE.

Kereskedelmi és iparkamara hivatalos közleményei. Élelmézési cikkek szállítására a cs. és kir. hrdítengerészet részéről f. év október 31-én a „Budapesti Közlönyben“ pályázati hirdetés fog megjelenni. Iparcikké szállítására a klosterneburgi cs. és kir. szekerész szertár részére pályázat fog hirdettetni a „Budapesti Közlöny“ f. év október 28-iki számában. Kormos Alfréd a „Magyar Pénzügy“ és a „Magyar Kereskedők Lapja“ szerkesztője figyelemre méltó és hasznos lönyvet írt a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóiról és illetékeiről. Fölvijuk rá az érdekeltek figyelmét. Ára tiz korona. A debreceni üzletvezetőség ártéjtést hirdeti kö és mézsz szállításra. Az ajánlatok 1905 év november hó 20 napjának délelőti 12 órájára nyujtandók be. Bánatpénz 5 százaléka elhelyezendő a debreceni üzletvezetőség gyűjtő pénzteráráról. Az ajánlat ily felirással „Ajánlat 26364—1905 számhoz.“ a debreceni üzletvezetőség I. osztályához küldendő. A debreceni kereskedelmi és iparkamara fölvijja az érdekeltek figyelméa következőkre: Az Országos Magyar Szövetség hivatalos közleményében, a „Magyar szövetség“ ben, mely havonta egyszer 4000 példányban jelenik meg és küldenk szét, egy külön rovatban hajlandó ingyen teljesen díjmentesen közzé tenni azon magyar gyárosoknak, iparosoknak és kereskedőknek neveit, pontos leírását és árucikkeit, akik a szövetség irodájában (Budapest VIII. Múzeum körút 10 sz.) ezért személyesen vagy levélben jelentkeznek és elfogadhatóan igazolják, hogy valóban magyar cikkeket állítanak elő vagy hoznak forgalomba.

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje
1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) — reggel.	8 57	
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	3 30
Budapest—Nagyvárad felé — este	10 25	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérrel —	d. e.	8 16
H-Bézsörény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
m. á. vasúttól	d. u.	4 54
vásártérrel —	este	7 —
m. á. vasúttól	oste	7 07
vásártérrel —	reggel	4 55
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérrel —	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérrel	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31

B.-Sz.-Mihály	vásártérre —	reggel	7 33
H-Bézsörény	mávasúthoz	d. e.	7 40
felől	vásártérre —	este	6 22
	mávasúthoz	este	6 28
	vásártérre —	d. u.	8 29
	mávasúthoz	d. u.	3 35

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

NYAVÁLYATÖRÉS!

Ei nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szorod, kérjen iratot. Inyven és bérmentve kapható a szabad. „Négy gyógyeszer“ által Majna-Frankfurt.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre”

adja a legjobb bort!

Oltani peremezni nem kell!

a szőlészeti kincse.

A phyloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy-m

Óvunk mindenkit utáztatoktól! A mi etikettünk, a szó Milly, így a jegy Nap törvényesen vannak védve.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (speciális) fűz, réz, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Egedük 3-4-5-6- forinttól feljebb a legjobb felszereléssel. **Tárogató**

Hangfokozó gerenda rozsfából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30- forinttól feljebb.

Harmonikumok világhírű legjobb gyártmány, 65- forinttól feljebb.

Harmonikák legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 250, 3- versenyszerűek saját minták. Különleges acélhangu hang-

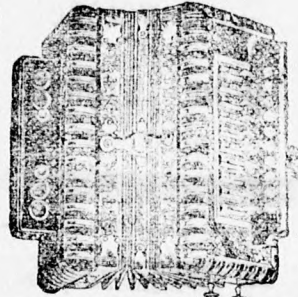
Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos áron, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos áron eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyzék minden hangszerül kívánatra ingyen és hármeve küldetük.

Alapított 1882.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiállítás 1896. állami ezüst érem.

ARANY, EZÜST ÉKSZERÁRU GYÁRTÁS. — ÓRÁS, ÉKSZERÉSZ VÉSNÖK

LÖFKOVITS ARTHUR Debrecen Főpiac

Magyarország legnagyobb, legobb hírnevű

óra, ékszer és ezüstáru üzlete.

Saját aranyműves, vésnöki és óraműhely, hol javítások, átalakítások, új munkák művésziesen, megbízhatóan és olcsón vitetnek ki. Nagyképes árjegyzék bárkinek díjtalanul küldetük. Bámulatos nagy választék a legszebb újdonságokban. Vidékre választék vagy utazó készséggel küldetük. Csakis solid, tartós és legfinomabb anyagból készült aruk!